CHYTRULKY METODIKA

Standardy vzdělávání a výchovy

Školička Chytrulky · Montessori dětská skupina

Poskytujeme dětem kvalitní výchovu a vzdělávání podle Montessori pedagogiky, kterou vytvořila italská lékařka a pedagožka Maria Montessori. Tento dokument shrnuje, na čem stavíme, co děti v jednotlivých oblastech dělají a jak jako průvodkyně pracujeme – s dětmi i s rodiči.

01 Na čem stavíme

„Pomoz mi, abych to dokázal sám.“

Nechceme dětem jen předávat informace a říkat, co mají dělat. Vytváříme prostředí, ve kterém mohou samy objevovat. Místo hotových odpovědí hledáme, jak dítě podpořit, aby odpověď našlo samo – tak se učí být samostatné, přemýšlivé a tvořivé.

Respekt k individualitě

Každé dítě je jedinečné a má vlastní tempo. Sledujeme a podporujeme jeho zájmy a potřeby.

Připravené prostředí

Třídy podněcují zvědavost a samostatnost; pomůcky jsou dětem volně dostupné.

Samostatnost a svoboda volby

Děti si samy vybírají činnost a učí se sebeobsluze – roste tak jejich sebedůvěra i schopnost rozhodovat se.

Učení přes smysly a zkušenost

Pomůcky vedou od konkrétního prožitku k pochopení abstraktních pojmů.

Věkově smíšené skupiny

Mladší děti mají vzory, starší si při pomoci mladším upevňují, co umějí.

Průvodkyně, ne učitelka

Pozorujeme, nabízíme a ukazujeme – ale objevovat necháváme děti.

Celostní rozvoj

Rozvíjíme celou osobnost: tělo, emoce, vztahy, rozum i etické hodnoty.

Respekt k přírodě a světu

Vedeme děti k ochraně přírody a zájmu o svět a vesmír kolem nás.

Partnerství s rodiči

Rodiče jsou prvními učiteli dítěte; spolupracujeme s nimi a pravidelně je informujeme.

Celkově lze říct, že Montessori pedagogika považuje dítě za aktivního účastníka svého vlastního učení, a to s důrazem na samostatnost, individualizaci a celostní rozvoj. Podle našich zkušeností jsou tohoto způsobu sebevzdělávání schopny děti již od jednoho roku, mnohdy i dříve. Děti přesně vědí, co chtějí prozkoumávat.

02 Připravené prostředí

Maria Montessori popsala **absorbující mysl** – dítě přibližně do šesti let doslova nasává své okolí všemi smysly, aktivně a neustále. Naším úkolem je nabídnout mu takové prostředí, ve kterém se tato vnitřní síla může naplno rozvíjet.

- **Oblasti:** třída je rozdělená na praktický život, smysly, matematiku, jazyk, poznáváme svět a výtvarné činnosti. Pomůcky jsou na nízkých policích, aby na ně děti dosáhly.
- **Pomůcky:** speciální Montessori pomůcky z přírodních materiálů (dřevo, sklo, kov), esteticky přitažlivé a určené k samostatné práci.
- **Od jednoduchého ke složitému:** pomůcky jsou na policích seřazené podle obtížnosti, dítě tak přirozeně postupuje dál.
- **Řád a čistota:** každá věc má své místo; děti si po sobě uklízejí a pečují o prostředí.
- **Tácky a koberečky:** pomůcka se nosí na tácku, pracuje se na stolečku nebo na koberečku. Kobereček vymezuje prostor dítěte, pomáhá mu soustředit se a ostatní ho respektují.

> *Tácky a koberečky pomáhají vytvářet organizované prostředí, které podporuje samostatnou práci a pomáhá dětem soustředit se na učení.*

03 Oblasti vzdělávání

Praktický život

CO DĚLÁME

Opravdové každodenní činnosti: přelévání, zalévání rostlin, stříhání, zapínání knoflíků, mytí, úklid, příprava svačiny. Děti se učí postarat se o sebe i o prostředí a činnost dokončit.

CO TÍM ROZVÍJÍME

- samostatnost
- sebevědomí
- koordinace oko–ruka
- soustředění
- trpělivost
- odolnost vůči frustraci
- zodpovědnost a pořádek

Praktický život rozvíjí praktické dovednosti a zároveň buduje důležité psychické dovednosti pro budoucí život – pevný základ pro celoživotní učení a osobní rozvoj.

Smyslová výchova

CO DĚLÁME

Pomůcky na rozlišování barev, tvarů, velikostí, zvuků, povrchů a vůní. Dítě porovnává, třídí, řadí a pojmenovává.

CO TÍM ROZVÍJÍME

- smyslové vnímání
- pozornost a koncentrace
- jemná motorika (příprava na psaní)
- základ pro matematiku a jazyk

Smyslová výchova ovlivňuje smyslové vnímání, pozornost, motoriku i schopnost rozumět abstraktním pojmům – dítě se tak připravuje na celoživotní učení a rozvoj.

Matematika

CO DĚLÁME

Od konkrétních pomůcek (numerické tyče, zlatý perlový materiál, vřetena) k pochopení čísel, desítkové soustavy a početních operací – sčítání, odčítání, násobení, dělení.

CO TÍM ROZVÍJÍME

- logické a abstraktní myšlení
- koncentrace
- sebejistota
- příprava na školu

Montessori matematika nabízí strukturovaný a praktický způsob, jak se seznámit s matematickými pojmy, a zároveň podporuje koncentraci, logické myšlení a sebejistotu.

Český jazyk

CO DĚLÁME

Rozšiřujeme slovní zásobu podle týdenních témat a ročního období. Děti se učí slyšet hlásky ve slově, pracují se smirkovými písmeny a pohyblivou abecedou, skládají a čtou slova. Každý den dětem čteme; předškolákům nabízíme knihy pro první čtení. Logopedické obtíže rozpoznáváme včas a doporučujeme odborníka.

CO TÍM ROZVÍJÍME

- slovní zásoba
- komunikace
- sluchové vnímání
- příprava na čtení a psaní
- sebevědomí v projevu

Díky speciálním materiálům a pedagogickým přístupům efektivně podporujeme rozvoj českého jazyka, což má pozitivní vliv na psychiku i celkový rozvoj dítěte. Důležité je pro nás včasné rozpoznání logopedických vad a okamžité doporučení k odborníkovi.

Poznáváme svět (kosmická výchova)

CO DĚLÁME

Zkoumáme přírodu, rostliny a živočichy, planetu Zemi, sluneční soustavu, mapy a glóbus – vždy nejdřív smysly a vlastní zkušeností, pokusy a pozorováním venku.

CO TÍM ROZVÍJÍME

- zvědavost a objevování
- respekt k přírodě
- slovní zásoba
- vědomí souvislostí
- pocit sounáležitosti se světem

Poznáváme svět podporuje zvědavost, smyslové vnímání a dovednosti důležité pro celkový rozvoj a sebevědomí. Děti se učí chápat svět kolem sebe a cítit se spojeny s přírodou a vesmírem.

04 Příprava předškoláků

V posledním roce před školou doplňujeme Montessori práci o dvě metody, které cíleně rozvíjejí myšlení, pozornost a připravenost na čtení, psaní a počítání, a nabízíme hodnocení školní zralosti.

Od roku 2026: metoda Reuvena Feuersteina

CO DĚLÁME

V ročním programu si děti vytvoří představu početní řady a zvládnou principy základních matematických operací (sčítání, odčítání, násobení, dělení). Naučí se sluchem rozlišovat jednotlivé hlásky ve slově, přiřadit k hláskám žeton (symbol písmena), rozlišovat souhlásky a samohlásky a určovat jejich délku. Řeší se tím i případné grafomotorické obtíže.

CO TÍM ROZVÍJÍME

početní představy · sluchová analýza · plánování postupu · grafomotorika · připravenost na školu

Od září 2026: MIU – Metoda instrumentálního uvědomování

PROČ JI ZAŘAZUJEME

MIU navazuje na Feuersteinův přístup a je určená dětem už od tří let. Pracuje s pracovními listy (tzv. instrumenty), které rozvíjejí poznávací funkce – dítě se učí zastavit se, pozorně vnímat, promyslet postup a teprve pak jednat. Motto metody zní **„Nechte mě chvilku, vnímám. Jsem teď a tady.“** Metoda nehodnotí a nesoutěží, takže přirozeně ladí s Montessori: staví na vnitřní motivaci, klidu a práci s chybou.

VÝHODY PRO DÍTĚ

- lepší soustředění a pozornost
- logické myšlení a plánování postupu místo zbrklého řešení
- chyba je pro dítě běžná součást učení, ne selhání
- dítě umí popsat, jak úkol řešilo – roste slovní zásoba a vyjadřování
- přenáší postupy do běžného života (tzv. přemosťování)
- sebedůvěra a samostatnost – dobrý start do školy

Hodnocení školní zralosti – Mgr. Eliška Rozkovcová

Předškolákům nabízíme hodnocení školní zralosti, které provádí zdravotní logopedka Mgr. Eliška Rozkovcová. Výsledek s rodiči probereme a podle potřeby dostanou doporučení, na co se v předškolním roce zaměřit a jak s dítětem pracovat.

1. Hodnocení
jak je dítě na vstup do školy připravené

2. Doporučení
na co se v předškolním roce zaměřit

3. Společný plán
jak s dítětem pracovat ve Školičce i doma

05 Jak sledujeme vývoj dítěte

Místo testů a známkování pozorujeme dítě v přirozeném prostředí. Díky tomu včas zachytíme, když se dítěti nedaří nebo potřebuje větší podporu – v řeči, pohybu, emocích i ve vztazích.

Pozorování
každodenní, zapisujeme do deníku pozorování

Portfolio
práce a výtvory dítěte za dobu docházky

Individuální schůzky
2× ročně s rodiči, společný plán na další půlrok

Rozvojová zpráva
k zápisu do MŠ a k přezkoušení při individuálním vzdělávání

Sociální rozvoj
spolupráce, komunikace, řešení konfliktů

> *Zdůrazňujeme individuální pozorování, abychom lépe porozuměli potřebám, zájmům a pokroku každého dítěte. Vytváříme tak prostředí, ve kterém dítě roste a rozvíjí se ve vlastním tempu.*

06 Průvodkyně ve Školičce

Co průvodkyně dělá

- pozoruje děti, jejich zájmy, potřeby a pokrok
- připravuje prostředí a pomůcky a přizpůsobuje nabídku každému dítěti
- klidně ukáže pomůcku a pak nechá dítě pracovat – zbytečně nezasahuje
- je vzorem svým chováním k lidem, věcem i prostředí

Jaká průvodkyně je

empatická · trpělivá · dobrá pozorovatelka · otevřená novému · stále se vzdělává · má ráda děti a učení · umí připravit prostředí · komunikuje s dětmi, rodiči i kolegy · sdílí hodnoty Montessori

> *Osobnost průvodkyně je klíčovým faktorem vzdělávání – její postoje, hodnoty a schopnosti zásadně ovlivňují atmosféru a kvalitu práce v Montessori třídě.*

07 Rodiče jako partneři

Partnerství
Rodiče jsou prvními učiteli dítěte; zveme je, aby se aktivně zapojili.

Otevřená komunikace
Schůzky a otevřené dveře – rodiče vědí o pokrocích dítěte a sdílejí postřehy.

Podpora rodičů
Materiály a semináře o Montessori, výchově a komunikaci.

Kontinuita
Díky spolupráci má dítě podobný přístup doma i ve Školičce.

> *Vztah dítě–rodič–průvodce je klíčem k efektivnímu vzdělávání. Spolupráce a otevřená komunikace všech tří stran vytváří prostředí, ve kterém dítě může prosperovat a dosáhnout svého potenciálu.*

08 Komunikace, chyba a motivace

Respektující komunikace

Mluvíme s dětmi s respektem a empatií, i v konfliktu. Dítě se cítí bezpečně a učí se vyjádřit emoce bez agrese. Chůvy průběžně školíme v respektující a nenásilné komunikaci.

Chyba patří k učení

Chyby hned neopravujeme ani nekritizujeme. Pomůcky mají kontrolu chyby, takže dítě samo pozná správné řešení a učí se z něj.

Bez odměn a trestů

Nepoužíváme sladkosti ani dárky jako odměnu a netrestáme. Stavíme na vnitřní motivaci; při nevhodném chování hledáme příčinu a lepší způsob.

Respektující komunikace pomáhá dětem vyrůst v emočně zdravé a sociálně zdatné lidi, kteří zvládají životní výzvy. Chyba je pro nás příležitostí k učení – děti se tak stávají samostatné, sebevědomé a schopné řešit problémy. Rozvojem vnitřní motivace dáváme dětem prostor pro autonomii a vlastní rozhodování, což vytváří udržitelnou motivaci k učení.